

**Handhavingscontroles
Subsidieregeling praktijkleren
studiejaar 2020/2021**

Datum 7 maart 2023
Status Definitief

Colofon

Contactpersoon drs. R.J. Berkhout RC
Manager Team Praktijkleren
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland |
Kernprocessen NL | GIDS 2 | Team praktijkleren
Hanzelaan 310 | 8017 JK ZWOLLE
Postbus 10073 | 8000 GB ZWOLLE

Auteur drs. M. Klunder

Inhoud

	Colofon—2
	Inhoud—3
	Inleiding—4
1	Samenvatting—5
2	Handhavingscontroles studiejaar 2020/2021—8
2.1	Inleiding—8
2.2	Selectie bedrijven voor handhavingscontrole—9
2.3	Bevindingen handhavingscontroles—9
2.3.1	Algemeen—9
2.3.2	Aselecte handhavingscontroles—11
2.3.3	Selecte handhavingscontroles—12
2.4	Correctie subsidie als gevolg van een handhavingscontrole—14
2.5	Resultaat mbo handhavingscontroles per sector—17
3	Vergelijking met voorgaande jaren—19
4	Analyse samengevat—22

Inleiding

De Subsidieregeling praktijkleren (hierna: de regeling) heeft tot doel het stimuleren van werkgevers tot het bieden van praktijkleerplaatsen en werkpleerplaatsen. De subsidie is een tegemoetkoming in de kosten die een werkgever maakt voor begeleiding in de praktijk. De subsidie dient ter compensatie van een deel van de kosten die de werkgever maakt voor een leerling, mbo-student, hbo-student, promovendus of technologisch ontwerper in opleiding (toio) aan het onderwijs.

Op basis van het Rijks Uitvoeringskader Subsidies (RUS) vindt bij de uitvoering van de regeling een risicogerichte controle en handhaving plaats. De aanvragen worden op verschillende momenten in het proces getoetst. Als de aanvraag is ingediend vindt door RVO een beoordeling van de aanvraag plaats tijdens de primaire beoordelingsronde. De uitkomst van deze beoordeling is een afwijzing, intrekking of (deel) toekenning van subsidie. Na toekenning en uitbetaling van de subsidie vindt door RVO een controle achteraf (handhavingscontrole) plaats door de uitvoering van handhavingscontroles. Hierbij wordt bij een selectie van de bedrijven, die subsidie uitbetaald hebben gekregen, de praktijkleren administratie gecontroleerd.

Voor het eerst in twee jaar zijn in 2022 naast deskcontroles weer een aantal bezoekcontroles uitgevoerd. Ook al werd het voorjaar van 2022 nog beïnvloed door de Covid-19 pandemie, vanaf het tweede kwartaal van 2022 was het mogelijk om weer bij bedrijven op bezoek te gaan om de praktijkleren administratie te controleren. Door de latere opstart van de bezoekcontroles zijn in 2022 niet het totaal aantal bedachte en geoffreerde bezoekcontroles uitgevoerd. Om toch een beter beeld van het misbruik & oneigenlijk gebruik (M&O) bij de Subsidieregeling praktijkleren te krijgen, zijn ook in 2022 meer deskcontroles uitgevoerd dan vooraf gepland. In totaal zijn daardoor meer bedrijven meteen handhavingscontrole gecontroleerd dan geoffreerd.

Deze rapportage geeft de uitkomsten weer van de in 2022 door RVO uitgevoerde handhavingscontroles bij bedrijven die voor het studiejaar 2020/2021 subsidie toegekend en uitbetaald hebben gekregen. Tevens wordt een vergelijk gemaakt met de over de voorgaande vier studie jaren uitgevoerde handhavingscontroles.

1

Samenvatting

Aan het einde van het kalenderjaar waarin het studiejaar afloopt wordt de subsidie toegekend en uitbetaald aan de bedrijven. In het daarop volgende kalenderjaar vindt bij een selectie van de bedrijven die subsidie uitbetaald hebben gekregen, een handhavingscontrole plaats. In tabel 1 zijn de resultaten weergegeven van de uitgevoerde handhavingscontroles over de afgelopen vijf studiejaar. De resultaten zijn per type controle (bezoek- of deskcontrole) en per selectiegrond (aselect of select) weergegeven.

Resultaat handhavingscontroles achteraf per studiejaar											
Studiejaar 2016/2017											
Handhavingscontrole	Totaal aantal controles	Totaal gecontroleerd subsidiebedrag	Akkoord		Niet akkoord (deels) correctie					failliet	
			Aantal	%	Aantal	%	Gecontroleerd subsidiebedrag	Financiële correctie	% van totaal gecontroleerd bedrag	Aantal	%
Deskcontrole aselect	104	€ 573.520	78	75,0%	26	25,0%	€ 268.886	€ 76.385	13,3%	0	0,0%
Bezoekcontrole aselect	5	€ 996.178	2	40,0%	3	60,0%	€ 561.086	€ 5.627	0,6%	0	0,0%
Totaal aselect	109	€ 1.569.698	80	73,4%	29	26,6%	€ 829.972	€ 82.012	5,2%	0	0,0%
Deskcontrole select	361	€ 4.721.267	180	49,9%	181	50,1%	€ 2.137.505	€ 403.657	8,5%	0	0,0%
Bezoekcontrole select	41	€ 11.303.510	21	51,2%	20	48,8%	€ 6.723.021	€ 151.111	1,3%	0	0,0%
Totaal select	402	€ 16.024.776	201	50,0%	201	50,0%	€ 8.860.525	€ 554.768	3,5%	0	0,0%
Totaal 2016/2017	511	€ 17.594.474	281	55,0%	230	45,0%	€ 9.690.498	€ 636.779	3,6%	0	0,0%
Studiejaar 2017/2018											
Handhavingscontrole	Totaal aantal controles	Totaal gecontroleerd subsidiebedrag	Akkoord		Niet akkoord (deels) correctie					failliet	
			Aantal	%	Aantal	%	Gecontroleerd subsidiebedrag	Financiële correctie	% van totaal gecontroleerd bedrag	Aantal	%
Deskcontrole aselect	135	€ 655.226	109	80,7%	26	19,3%	€ 181.230	€ 63.300	9,7%	0	0,0%
Bezoekcontrole aselect	6	€ 556.285	4	66,7%	2	33,3%	€ 228.552	€ 14.050	2,5%	0	0,0%
Totaal aselect	141	€ 1.211.510	113	80,1%	28	19,9%	€ 409.782	€ 77.349	6,4%	0	0,0%
Deskcontrole select	345	€ 3.444.614	186	53,9%	159	46,1%	€ 1.717.594	€ 418.024	12,1%	0	0,0%
Bezoekcontrole select	54	€ 9.193.567	31	57,4%	23	42,6%	€ 4.883.931	€ 273.337	3,0%	0	0,0%
Totaal select	399	€ 12.638.181	217	54,4%	182	45,6%	€ 6.601.526	€ 691.361	5,5%	0	0,0%
Totaal 2017/2018	540	€ 13.849.691	330	61,1%	210	38,9%	€ 7.011.308	€ 768.710	5,6%	0	0,0%
Studiejaar 2018/2019											
Handhavingscontrole	Totaal aantal controles	Totaal gecontroleerd subsidiebedrag	Akkoord		Niet akkoord (deels) correctie					failliet	
			Aantal	%	Aantal	%	Gecontroleerd subsidiebedrag	Financiële correctie	% van totaal gecontroleerd bedrag	Aantal	%
Deskcontrole aselect	155	€ 632.237	124	80,0%	31	20,0%	€ 224.999	€ 38.405	6,1%	0	0,0%
Bezoekcontrole aselect	5	€ 314.089	3	60,0%	2	0,0%	€ 78.028	€ 1.385	0,4%	0	0,0%
Totaal aselect	160	€ 946.326	127	79,4%	33	19,4%	€ 303.027	€ 39.790	4,2%	0	0,0%
Deskcontrole select	390	€ 3.831.663	217	55,6%	172	44,1%	€ 2.293.835	€ 386.194	10,1%	1	0,3%
Bezoekcontrole select	4	€ 214.800	3	75,0%	1	25,0%	€ 70.115	€ 831	0,4%	0	0,0%
Totaal select	394	€ 4.046.463	220	55,8%	173	43,9%	€ 2.363.951	€ 387.026	9,6%	1	0,3%
Totaal 2018/2019	554	€ 4.992.789	347	62,6%	206	36,8%	€ 2.666.977	€ 426.816	8,5%	1	0,2%
Studiejaar 2019/2020											
Handhavingscontrole	Totaal aantal controles	Totaal gecontroleerd subsidiebedrag	Akkoord		Niet akkoord (deels) correctie					failliet	
			Aantal	%	Aantal	%	Gecontroleerd subsidiebedrag	Financiële correctie	% van totaal gecontroleerd bedrag	Aantal	%
Deskcontrole aselect	133	€ 511.873	106	79,7%	27	20,3%	€ 171.873	€ 33.705	6,6%	0	0,0%
Bezoekcontrole aselect	0	€ 0	0		0		€ 0	€ 0	0,0%	0	
Totaal aselect	133	€ 511.873	106	79,7%	27	20,3%	€ 171.873	€ 33.705	6,6%	0	0,0%
Deskcontrole select	426	€ 2.309.219	312	73,2%	112	26,3%	€ 886.972	€ 192.215	8,3%	2	0,5%
Bezoekcontrole select	0	€ 0	0		0		€ 0	€ 0	0,0%	0	
Totaal select	426	€ 2.309.219	312	73,2%	112	26,3%	€ 886.972	€ 192.215	8,3%	2	0,5%
Totaal 2019/2020	559	€ 2.821.092	418	74,8%	139	24,9%	€ 1.058.845	€ 225.920	8,0%	2	0,4%

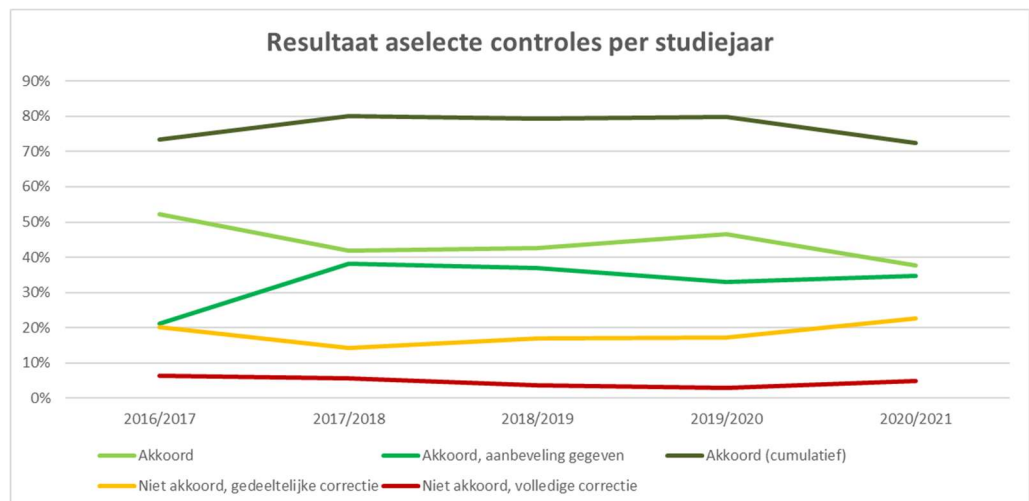
Studiejaar 2020/2021											
Handhavingscontrole	Totaal aantal controles	Totaal gecontroleerd subsidiebedrag	Akkoord		Niet akkoord (deels) correctie					failliet	
			Aantal	%	Aantal	%	Gecontroleerd subsidiebedrag	Financiële correctie	% van totaal gecontroleerd bedrag	Aantal	%
Deskcontrole aselekt	132	€ 775.785	99	75,0%	33	25,0%	€ 274.541	€ 63.207	8,1%	0	0,0%
Bezoekcontrole aselekt *)	10	€ 5.873.116	3		6	60,0%	€ 5.345.233	€ 42.740	0,0%	0	0,0%
Totaal aselekt	142	€ 6.648.900	102	71,8%	39	27,5%	€ 5.619.774	€ 105.947	1,6%	0	0,0%
Deskcontrole select	388	€ 4.907.953	182	46,9%	205	52,8%	€ 3.351.010	€ 666.541	13,6%	1	0,3%
Bezoekcontrole select *)	30	€ 14.783.333	13		12	40,0%	€ 8.464.502	€ 88.534	0,0%	0	0,0%
Totaal select	418	€ 19.691.286	195	46,7%	217	51,9%	€ 11.815.512	€ 755.075	3,8%	1	0,2%
Totaal 2020/2021	560	€ 26.340.187	297	53,0%	256	45,7%	€ 17.435.286	€ 861.021	3,3%	1	0,2%

*) Van de in 2022 uitgevoerde bezoekcontroles zijn ultimo december 2022 één aselekt controle en vijf selecte controles nog in behandeling.

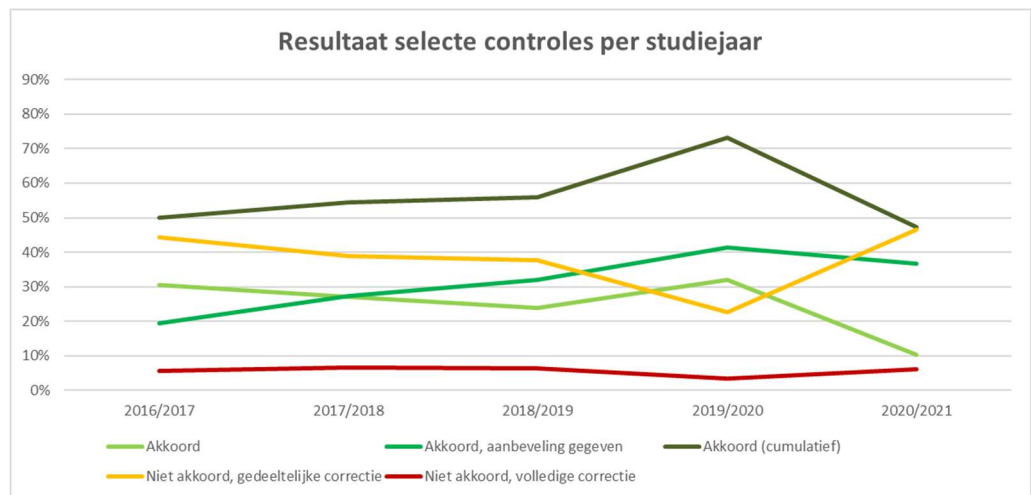
Tabel 1: Resultaat handhavingscontroles per studiejaar

In totaal is in 2022 van 560 bedrijven de praktijkcleren administratie over studiejaar 2020/2021 gecontroleerd. Het gaat hierbij om een totaal subsidiebedrag van € 26.340.187, inclusief aanvullende subsidies, dat is gecontroleerd. Dat is ongeveer 9% van het totaal uitbetaalde subsidiebedrag over studiejaar 2020/2021 ad € 305.611.393 (dit is inclusief de aanvullende subsidies die in 2021 zijn uitbetaald). Uitgangspunt bij de handhavingscontroles is een materialiteit van 10% van het totale uitbetaalde subsidiebedrag. Dit is in 2022 bijna behaald. De reden voor een lagere materialiteit dan 10% is gelegen in dat bezoekcontroles in 2022 pas later opgestart konden worden. Dat kwam door de nog aanwezige coronamaatregelen in het voorjaar.

Figuur 1 en 2 geven het verloop van het resultaat van de aselekt respectievelijk de selecte controles weer over de afgelopen 5 studiejaren.

Figuur 1: Resultaat aselekt controles per categorie per studiejaar

Figuur 2: Resultaat selecte controles per categorie per studiejaar

Over de resultaten voor de studie jaren 2016/2017, 2017/2018, 2018/2019 en 2019/2020 is reeds eerder aan de opdrachtgever gerapporteerd. In deze rapportage wordt nader ingegaan op de resultaten voor het studiejaar 2020/2021.

2 Handhavingscontroles studiejaar 2020/2021

2.1 Inleiding

In 2021 is voor het studiejaar 2020/2021 aan ruim 25.000 bedrijven een subsidie toegekend en uitbetaald voor het realiseren van een praktijkleerplaats of werkleerplaats. Jaarlijks vindt bij een selectie van ongeveer 2% van de bedrijven die subsidie toegekend hebben gekregen over het voorgaande studiejaar een handhavingscontrole plaats. Dit zorgt voor een brede roulatie in bedrijven die voor een bepaald studiejaar voor een handhavingscontrole worden geselecteerd. De bedrijven zijn deels select en deels aselect via steekproeftrekking geselecteerd. Bij een handhavingscontrole wordt voor (een deel van) de leerlingen en studenten, waar subsidie voor is toegekend, de praktijkleren administratie gecontroleerd. De praktijkleren administratie bestaat per leerling of student uit drie zaken:

1. de overeenkomst tussen leerling/student, instelling en bedrijf;
2. de aanwezigheidsadministratie van de leerling/student bij de opleiding op de werkvloer;
3. de begeleidingsadministratie voor de leerling/student.

Voor 2022 zijn 550 handhavingscontroles geoffreerd, waarvan 120 aselect gekozen. Hierbij wordt gestreefd om een materialiteit van 10% van het totale subsidiebedrag (reguliere subsidie en aanvullende subsidie samen) te behalen. Van de geplande 550 controles zijn er 60 gepland bij aanvragers, die meer dan vijftien leerplaatsen hebben gerealiseerd, in de vorm van een fysieke controle ter plaatse (bezoekcontrole). Bij vijftien of minder leerplaatsen vindt een handhavingscontrole plaats middels een deskcontrole. In de offerte is aangegeven dat het aantal bedrijfsbezoeken afhankelijk is van de ontwikkelingen rondom COVID-19. De overige 490 controles waren gepland als zogenaamde deskcontroles. Bij een deskcontrole wordt de praktijkleren administratie door RVO opgevraagd bij het bedrijf en op kantoor van RVO beoordeeld.

Wegens de corona-maatregelen hebben in het voorjaar van 2022 geen bezoekcontroles bij de bedrijven plaatsgevonden. Er hebben daardoor uiteindelijk minder bezoekcontroles plaatsgevonden in 2022 dan geoffreerd. Om toch een goed beeld van het M&O te krijgen zijn over het studiejaar 2020/2021 meer deskcontroles verricht dan in eerste instantie gepland. In 2022 heeft voor het studiejaar 2020/2021 in totaal bij 560 bedrijven een handhavingscontrole plaatsgevonden (in plaats van de geplande 550), waarvan 40 bezoekcontroles (in plaats van de geplande 60) en 520 deskcontroles (in plaats van de geplande 490).

Het totaal gecontroleerde subsidiebedrag in 2022 ligt hoger dan het bedrag in de vier voorgaande jaren. Rekening houdend met zowel de reguliere subsidie als de aanvullende subsidies, is in totaal ongeveer 9% van het voor studiejaar 2020/2021 uitbetaalde subsidiebedrag gecontroleerd. De materialiteitswens van 10% is hiermee niet volledig behaald.

In totaal is een uitbetaald subsidiebedrag van € 26.340.187 gecontroleerd in 2022 (ten opzichte van € 2.821.092 in 2021, zie tabel 1). Dit verschil wordt onder andere veroorzaakt doordat in 2021 wegens corona geen bedrijfsbezoeken konden plaatsvinden.

2.2 Selectie bedrijven voor handhavingscontrole

De bedrijven waar in 2022 een handhavingscontrole heeft plaatsgevonden, zijn deels aselect en deels select op basis van vooraf bepaalde criteria geselecteerd.

De controles over het studiejaar 2020/2021 zijn als volgt tot stand gekomen:

- Een aantal bedrijven is via een aselecte steekproef geselecteerd (controlegroep).
- Een aantal bedrijven is tijdens de primaire beoordelingsfase in 2021 door RVO aangemerkt voor een selecte controle.
- Een aantal bedrijven is door RVO geselecteerd aan de hand van een risicoselectie.

De risicoselectie is gebaseerd op een aantal vooraf benoemde risico-indicatoren. Door punten toe te kennen aan bedrijven op basis van deze risicoselectie inschatting en daarbij een onderlinge weging aan te brengen, zijn de bedrijven gerangschikt. De bedrijven met hierin de meeste punten, hebben in deze waarschijnlijkheid een relatief hoog ingeschat risico op het niet naleven van de voorwaarden van de regeling. Deze zijn door RVO geselecteerd voor een handhavingscontrole in 2022. Aan de overgrote meerderheid van de controles ligt een combinatie van criteria en risico-indicatoren ten grondslag. Bij ongeveer 6% van de op basis van de risicoselectie bepaalde controles ligt één criteria ten grondslag. Tabel 2 geeft het aantal in 2022 uitgevoerde handhavingscontroles per type en soort controle weer. De kolom 'aantal selecte controles' in tabel 2, is inclusief de selecte controles op basis van de risicoselectie.

Van de in totaal 560 bedrijven, is 25% van de bedrijven geselecteerd op basis van een aselecte steekproef (in totaal 142 bedrijven). De resterende 75% van de bedrijven is select bepaald (in totaal 418 bedrijven).

Aantal uitgevoerde handhavingscontroles over studiejaar 2020/2021			
Type controle	Aantal aselecte controles	Aantal selecte controles	Totaal aantal controles
Bezoekcontrole	10	30	40
Deskcontrole	132	388	520
Totaal	142	418	560

Tabel 2: Aantal uitgevoerde handhavingscontroles met betrekking tot studiejaar 2020/2021 per type en soort controle.

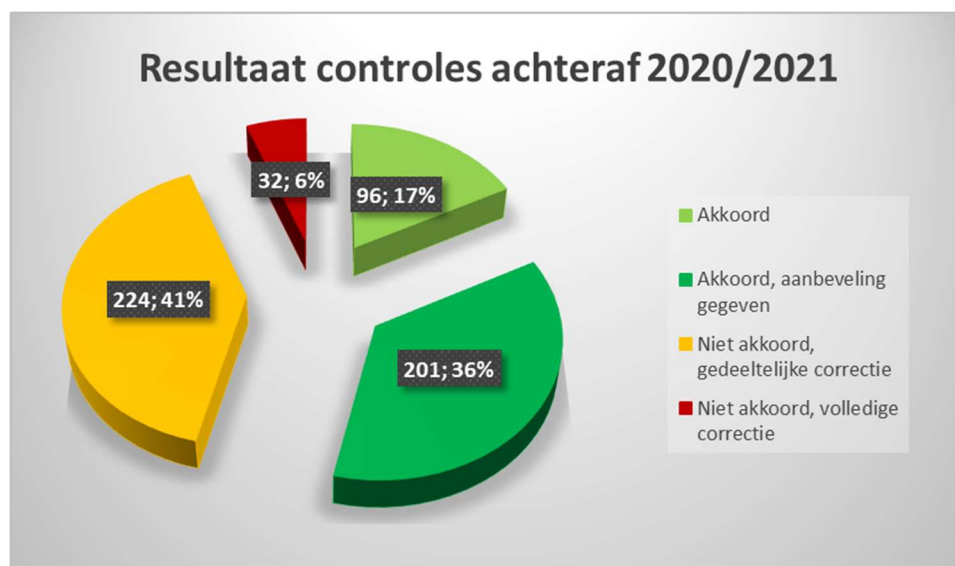
2.3 Bevindingen handhavingscontroles

2.3.1 Algemeen

Tijdens de controle is de praktijkleren administratie van (een deel van) de leerlingen/studenten, waarvoor het bedrijf subsidie heeft ontvangen, gecontroleerd. Een aantal van de gecontroleerde bedrijven heeft subsidie vanuit meerdere doelgroepen ontvangen (in totaal 53 gecontroleerde bedrijven). Omdat de voorwaarden van de regeling per doelgroep variëren, wordt door RVO per doelgroep de praktijkleren administratie opgevraagd en gecontroleerd. De bedrijven ontvangen, na afronding van de controle door RVO, per gecontroleerde doelgroep een verslag met de bevindingen van de controle en indien van toepassing een voornemen tot correctie van de subsidie.

Het bedrijf heeft de mogelijkheid om te reageren op het verslag en eventueel aanvullende stukken aan te leveren. Als een bedrijf aanvullende informatie verstrekt, dan wordt deze beoordeeld door RVO. Dit kan leiden tot een herzien verslag, dat aan het bedrijf wordt verstrekt. Daar waar de controle een financiële correctie tot gevolg heeft, is, in navolging op het verslag, een intrekkingbeschikking verstuurd aan het bedrijf en (een deel van) de uitbetaalde subsidie teruggevorderd.

Het aantal uitgevoerde handhavingscontroles in 2022 is nagenoeg vergelijkbaar met voorgaand jaar (2022: 560 bedrijven gecontroleerd en in 2021: 559 bedrijven gecontroleerd). Het aantal bedrijven waarbij de uitgevoerde handhavingscontrole geen gevolgen heeft gehad voor de afgegeven beschikking(en), ligt in 2022 echter lager dan in voorgaand jaar (2022: 297 bedrijven, zijnde 53% van alle in 2022 gecontroleerde bedrijven, tegenover 2021: 420 bedrijven, zijnde 75% van alle in 2021 gecontroleerde bedrijven). Figuur 3 geeft het resultaat van de in 2022 over studiejaar 2020/2021 uitgevoerde en afgeronde controles weer.

Figuur 3: Resultaat uitgevoerde handhavingscontroles studiejaar 2020/2021

Bij een aantal van de bedrijven waarbij de handhavingscontrole geen financiële correctie tot gevolg had, was het verkrijgen van (delen van) de praktijkleren administratie moeizaam of waren de verstrekte gegevens niet altijd meteen volledig of inzichtelijk. Aan deze bedrijven zijn aanbevelingen meegegeven om de praktijkleren administratie te verbeteren op het onderdeel waar de bevinding is geconstateerd. Net als in voorgaande jaren betroffen de meeste aanbevelingen, verbeteringen aan de begeleidingsadministratie en de aanwezigheidsadministratie. Onregelmatigheden die zijn geconstateerd, betroffen verkeerde start- en/of einddatum van de praktijkleerplaats. Bijvoorbeeld omdat bij de aanvraag de data conform de (praktijk)overeenkomst zijn aangehouden, terwijl de leerling/student eerder uitgestroomd is. In totaal is aan 201 bedrijven één of meerdere schriftelijke aanbevelingen ter verbetering doorgegeven.

Van de voor een handhavingscontrole geselecteerde bedrijven, bleek één bedrijf, tijdens het uitzetten van de controle, in staat van faillissement te

verkeren. Bij een faillissement is de praktijkleren administratie niet meer in te zien omdat het bedrijf gesloten is. De controle is hierop niet voortgezet. Per einde 2022 zijn nog zes handhavingscontroles over studiejaar 2020/2021 in behandeling. Deze worden in 2023 afgerond.

Het aantal handhavingscontroles dat in 2022 heeft geresulteerd in een financiële correctie ligt op afgerond 47% van de gecontroleerde bedrijven. In totaal heeft bij 256 bedrijven een (gedeeltelijke) correctie op de toegekende subsidie plaatsgevonden. Dit is aanzienlijk hoger dan in voorgaand jaar waar voor 25% (139 bedrijven) een financiële correctie heeft plaatsgevonden.

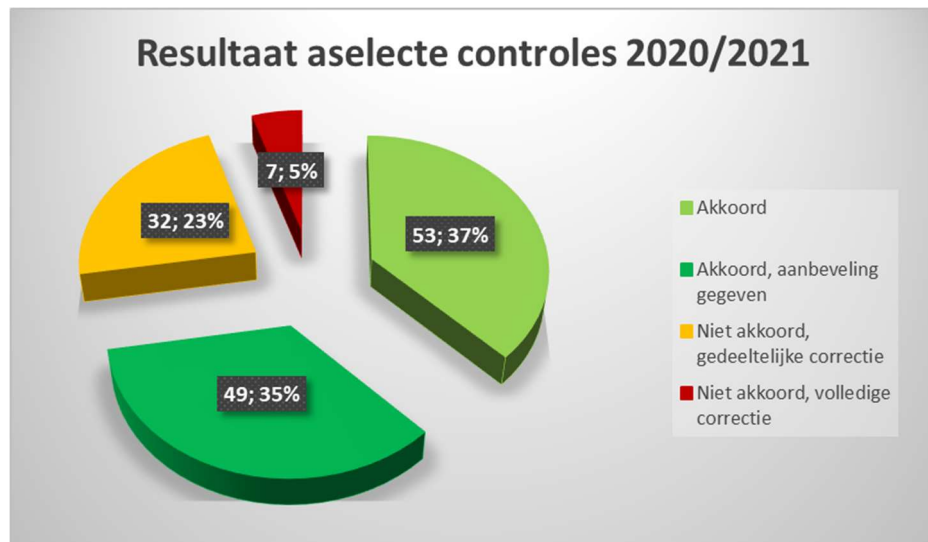
Het aantal select bepaalde controles leidt vaker tot een (deel) correctie van de uitbetaalde subsidie dan een aselekt bepaalde controle. Zie hiervoor paragraaf 2.3.2 en 2.3.3.

2.3.2

Aselecte handhavingscontroles

Bij 25% van de in 2022 uitgevoerde handhavingscontroles zijn de bedrijven aselekt geselecteerd. Het gaat hierbij om 142 bedrijven. Bij 132 bedrijven heeft de handhavingscontrole in de vorm van een deskcontrole plaatsgevonden en bij 10 bedrijven in de vorm van een bezoekcontrole.

Bij 72% van deze 142 gecontroleerde bedrijven zijn geen onregelmatigheden geconstateerd, die tot een correctie van de uitbetaalde subsidie hebben geleid. Het gaat hierbij om 102 bedrijven (zie figuur 4). Bij 49 van deze 102 bedrijven is wel een aanbeveling ter verbetering van één of meerdere onderdelen van de praktijkleren administratie opgenomen in het verslag van de controle.

Figuur 4: Resultaat aselekt handhavingscontroles over studiejaar 2020/2021

Per einde 2022 is nog één aselekt handhavingscontrole over studiejaar 2020/2021 in behandeling. Deze wordt in 2023 afgerond.

Het aantal aselekt handhavingscontroles dat in 2022 heeft geresulteerd in een financiële correctie ligt op 28% van de gecontroleerde bedrijven (39 bedrijven). Dit is hoger dan in voorgaand jaar waar voor 20% (27 bedrijven) een financiële correctie heeft plaatsgevonden. De geconstateerde onregelmatigheden hebben bij 32 van de 39 bedrijven geresulteerd in een gedeeltelijke correctie van de

uitbetaalde subsidie en bij de overige 7 bedrijven in een volledige correctie van de uitbetaalde subsidie.

De gronden voor correctie van (een deel van) de uitbetaalde subsidie bij de aselecte controles in 2022 zijn weergegeven in tabel 3. Bij de meeste correcties gaat het om een combinatie van twee of drie van de correctiegronden, zoals: 'minder weken aanwezig dan aangevraagd', '(deels) geen geldige overeenkomst' en 'diploma behaald of uitgeschreven'.

Correctiegrond (deel) van de subsidie bij aselecte handhavingscontroles uitgevoerd in 2022	Aantal bedrijven	%
Meerdere correctie gronden	20	51,3%
Minder weken aanwezig dan aangevraagd	9	23,1%
(deels) geen administratie	5	12,8%
(deels) geen geldige overeenkomst	3	7,7%
(deels) geen begeleidingsadministratie	2	5,1%
Totaal aantal bedrijven	39	

Tabel 3: Redenen voor correctie van (een deel van) de uitbetaalde subsidie als gevolg van een aselecte handhavingscontrole over studiejaar 2020/2021

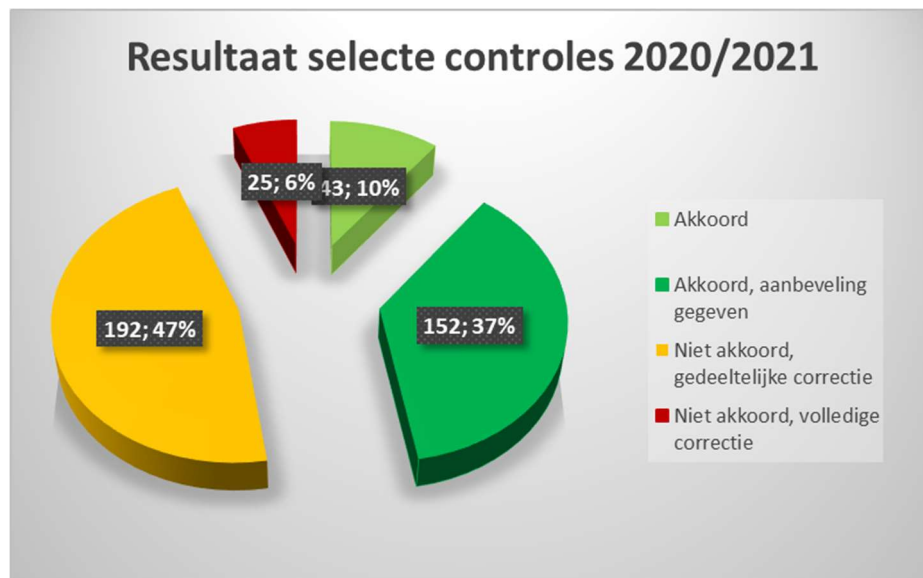
Daar waar de uitbetaalde subsidie volledig is teruggevorderd, is over het algemeen geen praktijkleren administratie verstrekt. Met name als studenten zijn uitgestroomd, blijkt het lastig voor bedrijven om nog een overeenkomst of begeleidingsadministratie te verstrekken. Bedrijven geven hierbij aan dat alle stukken met betrekking tot de beroepspraktijkvorming zijn ingediend bij de onderwijsinstelling en dat men voor zichzelf geen kopieën heeft achter gehouden. Wij bevelen aan dat voortaan wel te doen.

2.3.3

Selecte handhavingscontroles

Bij 75% van de in 2022 uitgevoerde handhavingscontroles zijn de bedrijven vanuit de beoordeling of vanuit de risicoselectie select geselecteerd. Het gaat hierbij om 418 bedrijven. Bij 388 bedrijven heeft de handhavingscontrole in de vorm van een deskcontrole plaatsgevonden en bij 30 bedrijven in de vorm van een bezoekcontrole.

Bij 47% van de gecontroleerde bedrijven (195 bedrijven van de 418) zijn de afgegeven beschikkingen in stand gebleven (zie figuur 5). Bij 152 van deze 195 bedrijven, waar de selecte handhavingscontrole niet heeft geresulteerd in een correctie, is wel een aanbeveling ten aanzien van één of meerdere onderdelen van de praktijkleren administratie aan het bedrijf doorgegeven.

Figuur 5: Resultaat selecte handhavingscontroles over studiejaar 2020/2021

Eén van de voor een selecte handhavingscontrole geselecteerde bedrijven, bleek tijdens het uitzetten van de controle in staat van faillissement te verkeren. De controle is hierop niet voortgezet.

Per einde 2022 zijn nog vijf selecte handhavingscontroles over studiejaar 2020/2021 in behandeling. Deze worden in 2023 afgerond.

Het aantal aselecte handhavingscontroles dat in 2022 heeft geresulteerd in een financiële correctie, is dit jaar 53% van de gecontroleerde bedrijven (217 bedrijven). Dit is hoger dan in voorgaand jaar, waar voor 27% (112 bedrijven) een financiële correctie heeft plaatsgevonden. De geconstateerde onregelmatigheden hebben bij 192 van de 217 bedrijven geresulteerd in een gedeeltelijke correctie van de uitbetaalde subsidie en bij 25 bedrijven in een volledige correctie van de uitbetaalde subsidie.

De gronden voor correctie van (een deel van) de uitbetaalde subsidie bij de selecte controles in 2022 worden weergegeven in tabel 4. Ook bij de selecte controles gaat het bij de meerderheid van de correcties om een combinatie van twee correctiegronden, namelijk: 'minder weken aanwezig dan aangevraagd' en 'diploma behaald of uitgeschreven'.

Correctiegrond (deel) van de subsidie bij selecte handhavingscontroles uitgevoerd in 2022	Aantal bedrijven	%
Meerdere correctiegronden	147	67,5%
Minder weken aanwezig dan aangevraagd	26	12,0%
(deels) geen administratie	19	8,8%
(deels) geen geldige overeenkomst	10	4,6%
Diploma behaald of uitgeschreven	8	3,7%
(deels) geen begeleidingsadministratie	3	1,4%
Opleiding beëindigd. Terugvordering op eigen verzoek	1	0,5%
Urennorm(en) mbo bbl wordt niet gehaald	1	0,5%
Niet de juiste opleiding	1	0,5%
(deels) geen aanwezigheidsadministratie	1	0,5%
Totaal aantal bedrijven	217	

Tabel 4: Redenen voor correctie van (een deel van) de uitbetaalde subsidie als gevolg van een selecte handhavingscontrole over studiejaar 2020/2021

Daar waar de uitbetaalde subsidie volledig is teruggevorderd, is door de meeste bedrijven helemaal geen praktijkleren administratie verstrekt. In een aantal gevallen is of alleen 'geen praktijkleerovereenkomst' of alleen 'geen begeleidingsadministratie' verstrekt. Ook bleek in één situatie de student al voor aanvang van het schooljaar uitgestroomd te zijn, terwijl de overeenkomst, op basis waarvan de subsidie is toegekend, nog wel geldig was. Ook bij de selecte controles geven bedrijven aan niet over een begeleidingsadministratie voor de student te beschikken, omdat die van de student is of al bij de onderwijsinstelling is ingeleverd en dat men voor zichzelf geen kopieën heeft achter gehouden.

2.4

Correctie subsidie als gevolg van een handhavingscontrole

Voor het studiejaar 2020/2021 is in de beoordelingsronde in totaal een bedrag van € 305.611.393 aan subsidie en aanvullende subsidie uitbetaald. Hiervan is bij de handhavingscontroles in 2022 ongeveer 9%, zijnde € 26.340.187, gecontroleerd (zie tabel 1). Dit is het hoogste gecontroleerde subsidiebedrag sinds de start van de regeling.

Van het in 2022 gecontroleerde toegekende subsidiebedrag heeft een bedrag van € 6.648.900 betrekking op aselechte controles (142 bedrijven). Het resterende bedrag van € 19.691.286 betreft selecte controles (418 bedrijven).

Van de 560 bedrijven die zijn gecontroleerd heeft bij 256 bedrijven (ongeveer 46%) een (gedeeltelijke) correctie plaatsgevonden naar aanleiding van de uitgevoerde handhavingscontrole (zie tabel 5).

Studiejaar 2020/2021								
Soort en type controle		Deskcontrole aselect	Bezoekcontrole aselect	Totaal aselect	Deskcontrole select	Bezoekcontrole select	Totaal select	Totaal
Totaal aantal controles		132	10	142	388	30	418	560
Totaal gecontroleerd subsidiebedrag		€ 775.785	€ 5.873.116	€ 6.648.900	€ 4.907.953	€ 14.783.333	€ 19.691.286	€ 26.340.187
Akkoord	Aantal	52	1	53	39	4	43	96
	%	39,4%	10,0%	37,3%	10,1%	13,3%	10,3%	17,1%
Akkoord, aanbeveling	Aantal	47	2	49	143	9	152	201
	%	35,6%	20,0%	34,5%	36,9%		36,4%	35,9%
Niet akkoord, gedeeltelijke correctie	Aantal	26	6	32	180	12	192	224
	%	19,7%	60,0%	22,5%	46,4%	40,0%	45,9%	40,0%
	Gecontroleerd subsidiebedrag	€ 250.749	€ 5.345.233	€ 5.595.982	€ 3.178.276	€ 8.464.502	€ 11.642.778	€ 17.238.760
	Financiële correctie	€ 39.415	€ 42.740	€ 82.155	€ 493.807	€ 88.534	€ 582.341	€ 664.496
	% van totaal gecontroleerd bedrag	5,1%	0,7%	1,2%	10,1%	0,6%	3,0%	2,5%
Niet akkoord, volledige correctie	Aantal	7	0	7	25	0	25	32
	%	5,3%	0,0%	4,9%	6,4%	0,0%	6,0%	5,7%
	Gecontroleerd subsidiebedrag	€ 23.792		€ 23.792	€ 172.734		€ 172.734	€ 196.526
	Financiële correctie	€ 23.792		€ 23.792	€ 172.734		€ 172.734	€ 196.526
	% van totaal gecontroleerd bedrag	3,1%	0,0%	0,4%	3,5%	0,0%	0,9%	0,7%
Failliet	Aantal	0	0	0	1	0	1	1
	%	0,0%	0,0%	0,0%	0,3%	0,0%	0,2%	0,2%
In behandeling	Aantal	0	1	1	0	5	5	6
	%	0,0%	10,0%	0,7%	0,0%	16,7%	1,2%	1,1%
Totaal correctie	Totale financiële correctie	€ 63.207	€ 42.740	€ 105.947	€ 666.541	€ 88.534	€ 755.075	€ 861.021
	% van totaal gecontroleerd bedrag	8,1%	0,7%	1,6%	13,6%	0,6%	3,8%	3,3%

Tabel 5: Resultaten handhavingscontroles studiejaar 2020/2021

Voor het studiejaar 2020/2021 is in totaal een bedrag van € 861.021 aan subsidie teruggevorderd bij bedrijven als gevolg van een in 2022 uitgevoerde handhavingscontrole. Een bedrag van € 105.947 betreft aselecte controles en een bedrag van € 755.075 betreft selecte controles.

De gronden voor correctie van (een deel van) de uitbetaalde subsidie bij de in 2022 uitgevoerde controles, zijn weergegeven in tabel 6.

Correctiegrond (deel) van de subsidie bij handhavingscontroles uitgevoerd in 2022	Aantal bedrijven	%
Meerdere correctiegronden	167	65,1%
Minder weken aanwezig dan aangevraagd	35	13,7%
(deels) geen administratie	24	9,4%
(deels) geen geldige overeenkomst	13	5,1%
Diploma behaald of uitgeschreven	8	3,1%
(deels) geen begeleidingsadministratie	5	2,0%
Opleiding beëindigd. Terugvordering op eigen verzoek	1	0,4%
Urennorm(en) mbo bbl wordt niet gehaald	1	0,4%
Niet de juiste opleiding	1	0,4%
(deels) geen aanwezigheidsadministratie	1	0,4%
Totaal aantal bedrijven	256	

Tabel 6: Redenen voor correctie van (een deel van) de uitbetaalde subsidie als gevolg van een handhavingscontrole over studiejaar 2020/2021

Van de gecontroleerde bedrijven is ongeveer 48% van de aanvragen ingediend via een tussenpersoon (intermediair). Van de bedrijven waarbij een correctie heeft plaatsgevonden is ongeveer 38% ingediend via een tussenpersoon.

Aanvragen ingediend via een tussenpersoon leiden minder vaak tot een correctie van de uitbetaalde subsidie dan aanvragen ingediend door het bedrijf zelf. Reden hiervoor kan zijn dat een tussenpersoon voor het indienen van de aanvraag vaker goed nagaat of er daadwerkelijk een afdoende praktijkleren administratie aanwezig is voor de leerlingen/studenten waar subsidie voor wordt aangevraagd.

In totaal heeft bij 256 bedrijven een correctie van de subsidie plaatsgevonden. Bij ongeveer 65% van de situaties lag de grondslag voor correctie van de afgegeven beschikking in een combinatie van redenen (167 van de 256 bedrijven). Dit is een vergelijkbaar percentage met voorgaand jaar (64% in 2021).

Er is veel communicatie over wat 'een gesubsidieerde begeleidingsweek' is. Dit communiceren doet RVO op de eigen website en ook in het aanvraagformulier voor de subsidie. Toch blijft het lastig te bevatten voor bedrijven dat een week waarin een leerling/student niet aanwezig is geweest, wegens bijvoorbeeld ziekte of verlof, niet in aanmerking komt voor subsidie. Bij de controle van de aanwezigheidsadministratie is dan ook meermaals geconstateerd dat het daadwerkelijk aantal weken waarin de student op de werkvloer aanwezig is geweest, lager ligt dan het aantal weken waarvoor subsidie is aangevraagd. Als argument hiervoor geven bedrijven dat ook tijdens perioden van ziekte of verlof de leerling/student min of meer wordt begeleid vanuit het bedrijf. Daarbij gaat het echter vaak om begeleiding op de persoon en niet om begeleiding bij de leerwerkopleiding. In totaal heeft bij 190 bedrijven om deze reden een correctie op de uitbetaalde subsidie plaatsgevonden. Bij 35 van de gecontroleerde bedrijven was dit de enige reden voor correctie van (een deel van) de uitbetaalde subsidie. Bij de overige 155 gecontroleerde bedrijven was de correctie van (een deel van) de uitbetaalde subsidie het resultaat van diverse correctiegronden. Bij 38% van deze gecorrigeerde 190 bedrijven is de subsidieaanvraag ingediend door een tussenpersoon en bij 62% door het bedrijf zelf.

Een aantal gecontroleerde bedrijven heeft voor één of meerdere studenten waar subsidie voor is uitbetaald, geen praktijkleren administratie verstrekt. Een praktijkleren administratie bestaat uit drie onderdelen. Een bedrijf moet per leerling of student beschikken over 1. een stage- of praktijkleerovereenkomst, 2. een aanwezigheidsadministratie ter onderbouwing van het aantal weken begeleiding en 3. een begeleidingsadministratie om de gegeven begeleiding van de leerling/student tijdens de beroepspraktijkvorming aannemelijk te maken.

Ongeveer 9% van de gecontroleerde bedrijven heeft voor één of meerdere studenten helemaal geen praktijkleren administratie verstrekt (24 bedrijven). Van deze 24 bedrijven hebben vijf bedrijven voor een deel van de studenten geen praktijkleren administratie verstrekt en 19 bedrijven voor geen enkele student. Dit ondanks een verklaring die vooraf door de bedrijven of tussenpersoon wordt afgegeven bij het indienen van de aanvraag dat 'voor elke student een praktijkleren administratie aanwezig is'. Deze verklaringen zijn dus frauduleus. Omdat er geen boete-bedrag of toekomstige uitsluiting is opgenomen in de regeling, lijkt het alsof bedrijven het geringe effectrisico nemen om door RVO niet in de controle-selectie te worden opgenomen.

Van de 24 controles waarbij voor één of meerdere studenten geen praktijkleren administratie is verstrekt, is door negen bedrijven gebruik gemaakt van een

tussenpersoon voor het aanvragen van de subsidie. Acht van deze negen controles hebben tot een volledige correctie van de uitbetaalde subsidie geleid. Dat vindt RVO teleurstellend omdat een aanvragend leerbedrijf ons inziens van een betaalde tussenpersoon meer zou mogen verwachten. Van de 15 controles waarbij het bedrijf zelf de subsidie aanvraag heeft ingediend is bij 11 controles de volledige subsidie teruggevorderd, omdat voor geen enkele student een praktijkleren administratie is verstrekt. Ook dat vindt RVO teleurstellend. Zowel de bedrijven zelf als de tussenpersonen controleren bij het indienen van een aanvraag niet altijd of de vereiste onderbouwing van de aanvraag wel aanwezig is.

Door een aantal bedrijven is één of twee onderdelen van de praktijkleren administratie niet verstrekt.

- In totaal is door 86 bedrijven voor één of meerdere studenten geen praktijkleerovereenkomst verstrekt. Weken die buiten de looptijd van de praktijkleerovereenkomst vallen komen niet in aanmerking voor subsidie. Het ontbreken van een praktijkleerovereenkomst voor één of meerdere studenten was bij 13 controles de enige reden voor correctie van de uitbetaalde subsidie en voor 73 bedrijven één van een combinatie van redenen voor correctie.
- Daarnaast is door 30 bedrijven voor één of meerdere studenten geen begeleidingsadministratie verstrekt. Dit was bij vijf controles de enige reden voor correctie van de uitbetaalde subsidie en voor 25 bedrijven één van een combinatie van redenen voor correctie.

Andere geconstateerde redenen voor correctie van (een deel van) de uitbetaalde subsidie zijn:

- Bij het bepalen van het aantal weken begeleiding was geen rekening gehouden met het behalen van het diploma voor afloop van de praktijkleerovereenkomst. Bij het behalen van het diploma is de opleiding afgerond. Weken die binnen de praktijkleerovereenkomst vallen maar liggen na diplomeringdatum, komen niet in aanmerking voor subsidie.
- De student was voor de afloop van de praktijkleerovereenkomst uitgeschreven bij de opleiding. Weken die na uitschrijvingsdatum liggen komen niet in aanmerking voor subsidie;
- Uit de verstrekte aanwezigheidsadministratie blijkt dat de student niet voldoende uren aanwezig geweest is bij het leerbedrijf om te voldoen aan de urennorm ten aanzien van de beroepspraktijkvormingsuren die gelden bij een mbo-bbl opleiding;
- Uit de verstrekte stukken bleek de leerling/student een andere opleiding gevolgd te hebben gedurende de subsidieperiode, dan tijdens de beoordelingsronde was aangegeven. De daadwerkelijk gevolgde opleiding valt niet onder de regeling.

2.5 Resultaat mbo handhavingscontroles per sector

Bij de selectie van de bedrijven voor een handhavingscontrole wordt geen specifieke rekening gehouden met de onderwijscategorie waarbinnen praktijkleerplaatsen of werkleerplaatsen zijn gerealiseerd. Veel bedrijven die subsidie hebben ontvangen hebben praktijkleerplaatsen binnen het mbo gerealiseerd. De voor de handhavingscontroles geselecteerde bedrijven hebben dan ook over het algemeen subsidie voor een gerealiseerde mbo praktijkleerplaats ontvangen. Van de 560 in 2022 uitgevoerde handhavingscontroles is bij 558 controles dan ook sprake van in ieder geval één of meerdere gerealiseerde mbo praktijkleerplaatsen. Van deze 558 bedrijven hebben 53 bedrijven ook leerplaatsen in andere onderwijscategorieën

gerealiseerd. Van de 558 handhavingscontroles zijn in 2022 551 controles afgerond. Op basis van de opleidingscode (Crebo) waarvoor subsidie is ontvangen is de sector bepaald waarin de opleiding valt ¹.

De vijf sectoren met het grootste aantal gecontroleerde bedrijven zijn: Zorg en welzijn (94 bedrijven), Techniek en procesindustrie (77 bedrijven), Horeca en bakkerij (62 bedrijven), Voedsel natuur en leefomgeving (53 bedrijven) en Handel en ondernemerschap (52 bedrijven). De samenstelling van bedrijven verdeeld over de sectoren verschilt van jaar tot jaar. In tabel 7 is per studiejaar, per sector inzichtelijk hoeveel bedrijven zijn gecontroleerd en wat het resultaat van de controle is.

Resultaat mbo handhavingscontroles praktijkleren per sector op basis van de erkende opleidingscode van de leerplaatsen waarvoor subsidie is uitbetaald									
Sector	Studiejaar 2018/2019			Studiejaar 2019/2020			Studiejaar 2020/2021		
	Niet akkoord (deels)		Aantal bedrijven	Niet akkoord (deels)		Aantal bedrijven	Niet akkoord (deels)		Aantal bedrijven
	Akkoord	correctie		Akkoord	correctie		Akkoord	correctie	
Zorg en welzijn	46%	54%	108	63%	38%	24	35%	65%	94
Techniek en procesindustrie	56%	44%	102	76%	24%	75	51%	49%	77
Horeca en bakkerij	65%	35%	52	72%	28%	131	63%	37%	62
Voedsel, natuur en leefomgeving	64%	36%	50	81%	19%	115	70%	30%	53
Handel en ondernemerschap	76%	24%	29	70%	30%	20	65%	35%	52
Transport, scheepvaart en logistiek	58%	42%	31	82%	18%	62	61%	39%	49
Mobiliteit en voertuigen	85%	15%	55	87%	13%	30	61%	39%	44
Veiligheid en sport	28%	72%	18	50%	50%	4	21%	79%	42
Uiterlijke verzorging	83%	17%	12	50%	50%	6	88%	12%	17
Bouw en infra	74%	26%	23	60%	40%	20	63%	38%	16
Afbouw, hout en onderhoud	79%	21%	19	54%	46%	13	64%	36%	11
Economie en administratie	80%	20%	15	53%	47%	17	50%	50%	10
Entree	64%	36%	14	92%	8%	13	40%	60%	10
Ambacht, laboratorium en gezondheidstechniek	67%	33%	3	100%	0%	2	44%	56%	9
Informatie en communicatietechnologie	80%	20%	5	86%	14%	7	33%	67%	3
Cross-over							0%	100%	1
Overig	100%	0%	8				100%	0%	1
Media en vormgeving				100%	0%	2	0%	0%	0
Totaal	63%	37%	544	75%	25%	541	54%	46%	551

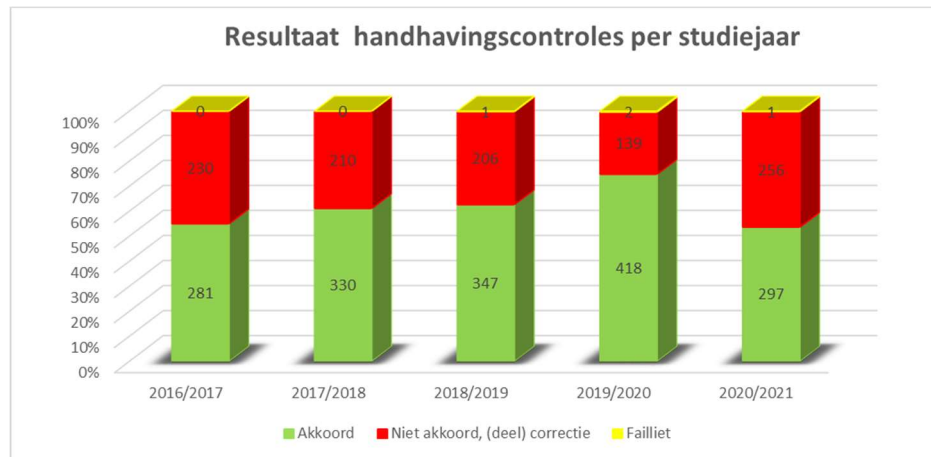
Tabel 7: Resultaat handhavingscontroles mbo praktijkleerplaatsen per sector op basis van de erkende opleidingscode per studiejaar

Gemiddeld heeft bij afgerond 47% van de in 2022 gecontroleerde bedrijven, die voor één of meerdere mbo opleidingen subsidie hebben ontvangen, een correctie plaatsgevonden als gevolg van de uitgevoerde handhavingscontrole. Sectoren waarbij dit percentage significant hoger ligt dan gemiddeld in 2022 zijn 'Zorg en welzijn', 'Veiligheid en sport' en 'Entree'. Ook bij de sectoren 'Informatie en communicatietechnologie' en 'Cross-over' ligt het percentage correcties hoger dan gemiddeld, echter binnen deze sectoren zijn slecht één tot enkele bedrijven gecontroleerd, waardoor het percentage te laag is om mogelijke conclusies uit te trekken.

¹ Bij de indeling van de erkende opleidingscodes naar sector is gebruik gemaakt van het databestand van DUO 'combinatie Crebo en beroep' voor het studiejaar 2020/2021. De sectoren zijn bepaald aan de hand van de hoofdgroepnaam SBB behorend bij de erkende opleidingscode uit de aanvraag.

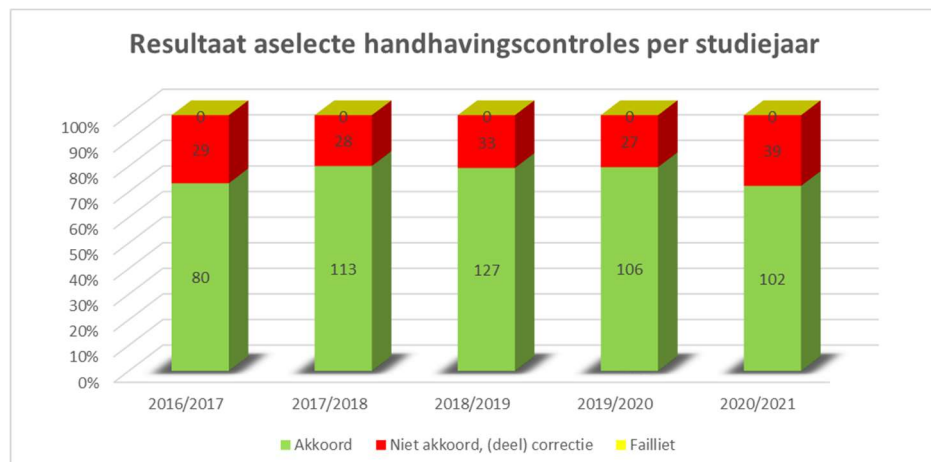
3 Vergelijking met voorgaande jaren

Het aantal bedrijven waarbij de controle over studiejaar 2020/2021 heeft geresulteerd in een financiële correctie ligt hoger dan in voorgaande jaren. De over het studiejaar 2020/2021 uitgevoerde handhavingscontroles in 2022 hebben bij 46% van de gecontroleerde bedrijven geresulteerd in een correctie van de subsidie en een terugvorderingsprocedure (256 van 554 bedrijven waarbij de controle in 2022 is afgerond). Dit percentage ligt aanzienlijk hoger dan in voorgaand jaar (25%, 139 van 559 bedrijven). In figuur 6 is het resultaat van de uitgevoerde handhavingscontroles per gecontroleerd studiejaar inzichtelijk.

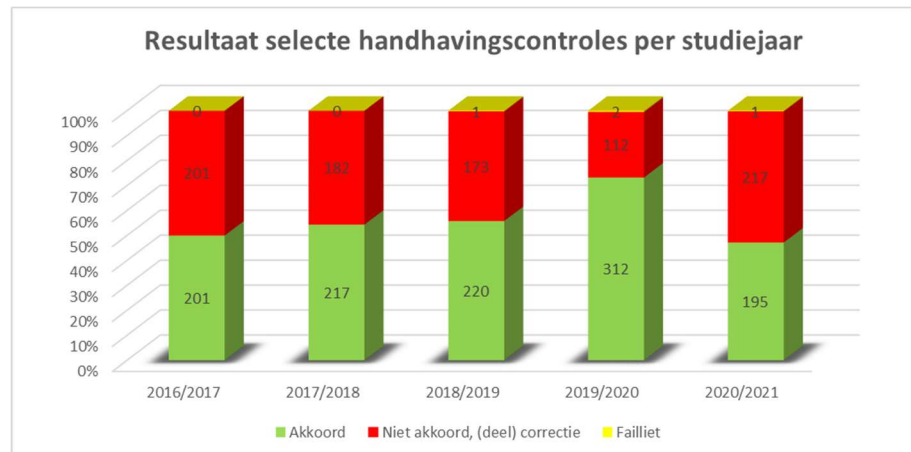
Figuur 6: Resultaat handhavingscontroles per studiejaar

Zowel bij de aselechte controles als de selecte controles is het aandeel handhavingscontroles dat in een correctie van de uitbetaalde subsidie heeft geresulteerd in 2022 gestegen ten opzichte van voorgaande jaren. Nadat het correctiepercentage bij de aselechte controles drie jaar rond de 20% schommelde is het percentage in 2022 gestegen naar 28% (39 bedrijven met een correctie ten opzichte van 141 bedrijven in totaal). Figuur 7 laat het verloop van het resultaat bij de aselechte handhavingscontroles over de afgelopen studie jaren zien.

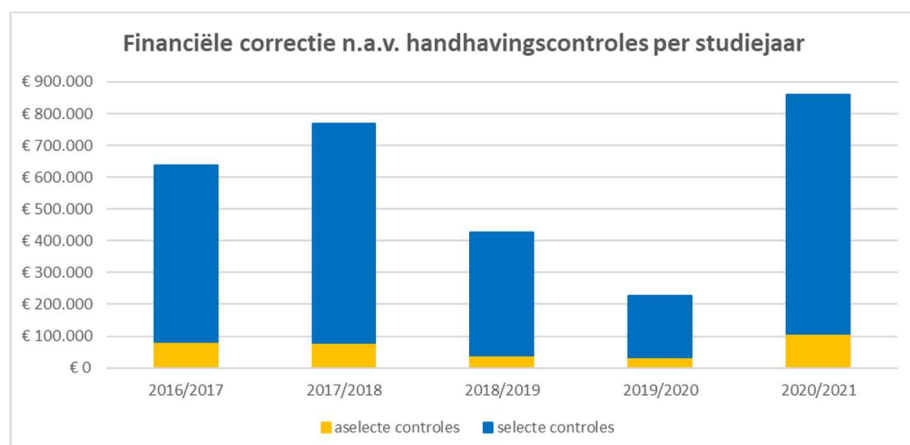
Figuur 7: Resultaat aselechte handhavingscontroles per studiejaar

Bij de selecte controles is het aantal bedrijven waarbij de uitgevoerde handhavingscontrole in een correctie van de uitbetaalde subsidie heeft geresulteerd, sterker gestegen ten opzichte van voorgaande jaren. Na een daling de afgelopen jaren is in 2022 het aantal correcties gestegen. Figuur 8 laat het verloop van het resultaat bij de selecte handhavingscontroles over de afgelopen studie jaren zien.

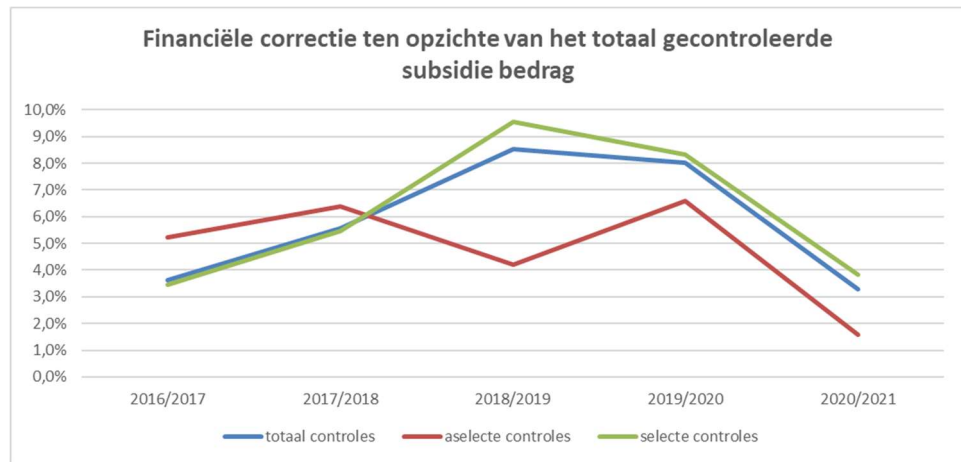
Figuur 8: Resultaat selecte handhavingscontroles per studiejaar

Ook de totale financiële correctie als gevolg van de in 2022 uitgevoerde handhavingscontroles ligt hoger dan in de voorgaande jaren (zie figuur 9). De gemiddelde financiële correctie per bedrijf is hoger dan in alle voorgaande jaren. Dit komt onder andere omdat het in 2022 gecontroleerde subsidiebedrag hoger is dan in alle voorgaande jaren.

Figuur 9: Financiële correctie naar aanleiding van uitgevoerde handhavingscontroles verdeeld naar aselecte en selecte handhavingscontroles per studiejaar

De totale financiële correctie ten opzichte van het totaal gecontroleerde subsidiebedrag ligt in 2022 op 3,3%. Dat is het laagste correctie percentage van de laatste vijf studie jaren (zie figuur 10). Zowel bij de aselecte als de selecte controles ligt het percentage van de financiële correctie ten opzichte van het totaal gecontroleerde subsidiebedrag lager dan in voorgaande jaren.

Figuur 10: Financiële correctie ten opzichte van het totaal gecontroleerde subsidiebedrag per studiejaar

4 Analyse samengevat

Het in 2022 gecontroleerde subsidiebedrag (€ 26.340.187) is hoger dan in voorgaande jaren. Door het tijdelijke extra budget vanuit het Nationaal Programma Onderwijs, was het beschikbaar subsidiebudget voor studiejaar 2020/2021 hoger dan in de jaren daarvoor. Naast de reguliere subsidie waren aanvullende subsidies beschikbaar voor bepaalde sectoren in het mbo en het hbo en is ook meer subsidie uitbetaald aan de leerbedrijven dan in eerdere jaren.

Het aantal in 2022 uitgevoerde handhavingscontroles ligt in lijn met 2021. In 2021 zijn vanwege de Corona pandemie door RVO geen fysieke bedrijfsbezoeken uitgevoerd. In 2022 hebben deze fysieke controles bij een bedrijf wel weer plaatsgevonden. In 2022 is daarmee meer uitgekeerd subsidiebedrag gecontroleerd in de handhaving.

In 2022 heeft bij 560 bedrijven een handhavingscontrole plaatsgevonden. Bij 256 van deze 560 bedrijven (45,7%) heeft de controle geresulteerd in correctie van (een deel van) de subsidie. Hierbij gaat het om 39 aselechte controles en 217 selecte controles. Dat verklaart ook het hogere %.

In totaal is 3,3% van het totaal gecontroleerde subsidiebedrag teruggevorderd met de uitgevoerde controle (zijnde € 861.021). Dit is het laagste percentage teruggevorderd bedrag van de afgelopen vijf jaar (zie tabel 1).

Bij 224 van de 256 bedrijven is slechts een deel van de uitbetaalde subsidie teruggevorderd. Van de 224 zijn 32 bedrijven aselekt gekozen en 192 select. De meest voorkomende correctiegronden voor een deelcorrectie zijn:

- *Subsidie is ook aangevraagd voor weken waarin de leerling of student niet bij het bedrijf aanwezig is geweest wegens bijvoorbeeld ziekte of verlof.*
Sinds de invoering van de subsidieregeling is in de communicatie op voorlichtingsbijeenkomsten, de website, het aanvraagformulier, etc. veel aandacht besteed aan dit punt. Hierbij is zo eenvoudig en duidelijk mogelijk aangegeven waarom deze weken niet voor subsidie in aanmerking komen en hoe een bedrijf het aantal begeleidingsweken moet bepalen. Bedrijven zijn van mening dat ook gedurende weken waarin de leerling/student niet fysiek bij het bedrijf aanwezig is geweest, begeleiding van de leerling/student bij de beroepspraktijkvorming plaats vindt.
- *Subsidie is ook aangevraagd voor de periode die buiten de looptijd van de praktijkovereenkomst ligt.*
Aan dit punt is in de communicatie extra aandacht besteed de afgelopen jaren. De formulering van de vraagstelling in ons aanvraagformulier en de toelichting hierop wordt elk jaar verder aangescherpt.
RVO is bezig met de ontwikkeling van een nieuw ICT platform voor het indienen en beoordelen van aanvragen. Hierbij wordt onderzocht of het voor mbo-opleidingen mogelijk is om een aanvraag deels (vooraf en/of interactief) te vullen met de door de onderwijsinstelling vastgelegde opleidings- en beroepspraktijkvormingsgegevens bij DUO. Dit levert kwalitatief betere aanvragen op, waarbij de start- en einddatum per leerplaats overeenstemmen met de door de onderwijsinstelling afgegeven

praktijkleervereenkomst, het eventueel behaalde diploma en eventueel met vroegtijdige uitstroom.

- *Subsidie is ook aangevraagd voor de periode na diplomering of vroegtijdige uitstroom.*
De invoering van een nieuw ICT-platform bij RVO zou dit in de aanvraag digitaal kunnen ondervangen.

Bij 32 bedrijven heeft een volledige correctie van de uitbetaalde subsidie plaatsgevonden, waarbij 7 bedrijven aselekt zijn bepaald en 25 select. De bedrijven beschikken tijdens de controle niet over één of meerdere onderdelen van de voorgeschreven praktijkleren-administratie, te weten:

1. De praktijkleervereenkomst van iedere leerling/student;
2. Een aanwezigheidsadministratie ter onderbouwing van het aantal weken begeleiding van deze leerling/student;
3. Een begeleidingsadministratie om de gegeven begeleiding bij de beroepspraktijkvorming door het bedrijf aannemelijk te maken.

Bij het indienen van de aanvraag moet de aanvrager/tussenpersoon expliciet aangeven dat men per leerling/student over de vereiste praktijkleren administratie beschikt. Het blijkt dat bedrijven/tussenpersonen hier soms bewust invullen dat deze administratie er is, terwijl dat niet zo is. Ze lijken daarmee de (steekproef)controle af te wachten en betalen dan het uitgekeerde bedrag terug.

Met het Rapport Beleidsevaluatie van ECBO begin 2023, kan de praktijkleren-regeling op bepaalde punten aangepast worden door OCW. Uitvoeringsorganisatie RVO zal haar zienswijze in deze apart delen met OCW.